

Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. (SOU 2016:42)

Ju2016/04647/L5

Sammanfattning

- Länsstyrelsen i Stockholms län avstyrker utredningens förslag om dubbel straffbarhet.
- Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker den bedömning som utredningen gör gällande köp av sexuell handling av barn och om oaktsamhetskravet för gärningsmän beträffande brottsoffers ålder vid sexualbrott mot barn.
- Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker det förslag som formuleras i det särskilda yttrandet.

3.7.5 Dubbel straffbarhet

Länsstyrelsen i Stockholms län avstyrker utredningens förslag om dubbel straffbarhet. Länsstyrelsen föreslår att ett införande av undantag från dubbel straffbarhet införs när det gäller köp av sexuell tjänst av vuxna utomlands. Länsstyrelsen ser avvägningarna som presenteras i utredningen som sakliga och väl genomarbetade men ser samtidigt att argumenten för ett införande av undantag från dubbel straffbarhet är starkare. En lagstiftning som skulle förbjuda svenska medborgare att köpa sexuella tjänster utomlands skulle framförallt ha en viktig normativ effekt.

Enligt Länsstyrelsen i Stockholms läns nationella prostitutionskartläggning *Prostitutionen i Sverige 2014* uppgav 0,8 % av svenska män att man någon gång under år 2014 köpt sexuella tjänster. Av dessa uppgav drygt hälften att köpet gjorts utanför Sverige. Att svenska medborgare köper sexuella tjänster utomlands är ett faktum och köpen sker både i länder där köp av sexuell tjänst är förbjudet och i länder där detta inte är kriminaliserat. Att införa ett undantag när det gäller dubbel straffbarhet skulle starkare signalera att den svenska regeringens syn på prostitution sträcker sig utanför Sveriges gränser och påminna om att svenska medborgare som köper sexuella tjänster utomlands utgör en del av den globala efterfrågan på sexuella tjänster, trots att kopplingen mellan prostitution och människohandel är tydlig idag.

I Länsstyrelsens kontakt med myndigheter i EU-länder där köp av sexuell tjänst inte är kriminaliserat, har det framkommit att även barn identifieras bland personer som säljs i den legala prostitutionen. Att barn utnyttjas i sexhandel är dessutom ett känt problem globalt. Att kriminalisera köp av sexuell tjänst utomlands skulle därför också stärka barnrättsperspektivet i dessa frågor.

Datum
2016-10-04

Beteckning
101–25820–2016

4 Köp av sexuell handling av barn

Länsstyrelsen i Stockholms län delar den bedömning som utredningen gör gällande köp av sexuell handling av barn och om oaktksamhetskravet för gärningsmän beträffande brottsoffers ålder vid sexualbrott mot barn.

Särskilt yttrande enligt 21§ kommittéförordningen (1998: 1474) av experterna Kajsa Wahlberg, Stina Holmberg, Marianne Nordström och Patrik Cederlöf

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker det förslag som formuleras i det särskilda yttrandet och delar experternas uppfattning om att en gradindelning av brottet köp av sexuell tjänst inte skulle lösa det problem utredningen avser. Länsstyrelsen ser idag flera utmaningar när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel och en sådan utmaning är att brottet inte beivras i tillräcklig hög utsträckning idag. Detta är ett faktum i framförallt mindre kommuner. Myndigheten ser att en trolig konsekvens av att gradindela sexköpsbrottet blir att framförallt grovt köp av sexuell tjänst kommer att prioriteras av myndigheter eftersom straffsatsen föreslås vara högre för grovt köp av sexuell tjänst, och att köp av sexuell tjänst kan komma att nedprioriteras.

Den svenska lagstiftningen som förbjuder köp av sexuell tjänst bygger på en analys om att prostitution är en del av mäns våld mot kvinnor, vilket också format hur myndigheter angripit frågan, till exempel genom att fokusera på efterfrågan. Detta angreppssätt ser Länsstyrelsen, i sin roll som nationell samordnare mot prostitution och människohandel, som ett framgångskoncept. Vidare har lagstiftningen haft en normativ effekt på befolkningen, något som också var lagens främsta syfte. Länsstyrelsen ser därför en överhängande risk med den gradering som föreslås i utredningen och att en sådan på sikt kan komma att resultera i en uppfattning om att en viss form av sexköp är mer skadlig för individ och samhälle än andra former av sexköp. Detta vore negativt ur en normativ och preventiv synpunkt.

Framgången med den svenska lagstiftningen i en internationell kontext har varit att koppla ihop prostitution och människohandel som fenomen och belysa att dessa upprätthålls av en efterfrågan på sexuella tjänster mot ersättning. Att gradera sexköpsbrottet signalerar att denna koppling inte är tillräckligt solid och riskerar att flytta fokus från efterfrågan.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Magdalena Bosson. I den slutliga handläggningen har även deltagit tillväxtdirektör Karina Uddén, förvaltningsdirektör Åsa Ryding, och utvecklingsledare Endrit Mujaj, föredragande.

Magdalena Bosson

Endrit Mujaj